

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

LLO.411.1.9.2025

DLO.411.7.12.2026

**Pani
Agata Gądziak
Kierownik
Zakładu Usług Komunalnych w Brójcach
Brójce 46
95-006 Brójce**

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

**Realizacja obowiązków w zakresie zbiorowego
zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na
terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich
w województwie łódzkim - Zakład Usług
Komunalnych w Brójcach**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Zakład Usług Komunalnych w Brójcach, Brójce 46, 95-006 Brójce (dalej zw. Zakładem lub ZUK)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Agata Gądziak, Kierownik Zakładu Usług Komunalnych w Brójcach, od 15 lutego 2021 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Okres objęty kontrolą

Lata 2022-2025, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na działalność kontrolowanych jednostek w okresie objętym kontrolą

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi

Kontrolerzy

1. Dominik Gołacki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/110/2025 z dnia 29 października 2025 r.
2. Leszek Ceran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/111/2025 z dnia 29 października 2025 r. i nr DLO.411.7.12.2026 z dnia 2 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-9, 437-438)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach 2022-2025 ZUK zapewnił zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw mieszkańcom wody w sposób ciągły i niezawodny. Na terenie Gminy Brójce było siedem ujęć wody, po dwie studnie na każdej z nich, co pozwalało zapewnić wodę mieszkańcom pod odpowiednim ciśnieniem. Zakład nie planował budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych w związku z czym nie opracował projektu wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

W ZUK prowadzono regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody i podejmowano działania w przypadku pogorszenia jej jakości. Regularne kontrole urzędowe jakości wody prowadzone były również przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego³. Stwierdzone przekroczenia wartości parametrycznych nie skutkowały koniecznością wstrzymania dostaw wody dla mieszkańców, ponieważ w przypadkach zamknięcia jednej studni woda była pompowana do wodociągu z innego ujęcia.

Pozostałe obowiązki nałożone na ZUK w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie zawsze były realizowane w sposób prawidłowy i rzetelny. Nieprawidłowościami stwierdzonymi przez NIK były:

- wydawanie warunków przyłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz zawieranie umów na odprowadzenie ścieków, na podstawie wniosków niezawierających wszystkich elementów wymaganych przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴ oraz Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brójce⁵,
- dokonywanie odbiorów przyłączy bez wskazywania w protokołach ich długości, a w jednym przypadku materiałów z jakich wykonano przyłącze, co było niezgodne z § 12 ust. 6 pkt 3 ww. Regulaminu,
- nieprowadzenie kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 ustawy ZZW,
- niezamieszczanie w Biuletynie Informacji Publicznej Zakładu informacji o pogorszeniu jakości wody, co było wymagane Procedurami postępowania w przypadkach pogorszenia jakości wody do spożycia w wodociągach ustanowionymi przez Kierownika Zakładu.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

³ Dalej zw. PPIS.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 757, dalej jako: ustawa zzw.

⁵ Przyjętym uchwałą nr XL/250/21 Rady Gminy Brójce z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brójce.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

1. Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Opis stanu faktycznego

1. Zakład Usług Komunalnych w Brójcach, na koniec poszczególnych lat okresu 2022-I połowa 2025, miał zawarte umowy na usługę dostarczania wody z następującą liczbą odbiorców, odpowiednio: 2.558, 2.639, 2.676 i 2.730. Woda była dostarczana z siedmiu ujęć w ilościach: 317.399 m³ w 2022 r.⁶, 351.930 m³ w 2023 r.⁷, 313.667 m³ w 2024 r.⁸ i 183.979 m³ w I połowie 2025 r.⁹

W zakresie usługi odprowadzania ścieków Zakład miał zawartą następującą liczbę umów: 111 w 2022 r., 170 w 2023 r., 226 w 2024 r. i 256 na koniec czerwca 2025 r. Łączna ilość odprowadzonych ścieków w poszczególnych latach wynosiła: 15.702 m³, 19.617 m³, 28.710 m³ i 16.908 m³.

(akt kontroli str. 10)

2. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brójce określał prawa i obowiązki Zakładu oraz odbiorców usług świadczonych przez to przedsiębiorstwo w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brójce. ZUK miał gwarantować dostawę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi o jakości określonej rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁰ w sposób ciągły, w ilości nie mniejszej niż 0,5 m³ na dobę oraz pod ciśnieniem nie mniejszym niż 0,1 MPa na wylocie zaworu zainstalowanego na przyłączy wodociągowym za wodomierzem głównym. Zakład miał również utrzymywać sprawność techniczną użytkowanych urządzeń wodociągowych oraz ich prawidłową eksploatację i przeprowadzać regularne badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w ramach kontroli wewnętrznej. W zakresie odprowadzania ścieków Zakład miał zapewniać zdolność eksploatowanych urządzeń kanalizacyjnych oraz przyłączy do odbioru ścieków w ilości nie mniejszej niż 0,5 m³ na dobę w sposób ciągły i niezawodny. Zobowiązany został do przeprowadzania kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków oraz informowania odbiorców usług o wynikach kontroli w przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń.

W przypadku wystąpienia sytuacji niedotrzymania ciągłości usług oraz odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków ZUK miał obowiązek

⁶ Z czego ze Stacji Uzdatniania Wody (dalej zw. SUW): Bukowiec 153.834 m³, Kotliny 24.345 m³, Kurowice 40.459 m³, Brójce 18.813 m³, Pałczew 33.803 m³, Wola Rakowa 23.755 m³ i Stefanów 22.390 m³.

⁷ Z czego ze SUW: Bukowiec 164.042 m³, Kotliny 32.201 m³, Kurowice 46.017 m³, Brójce 23.641 m³, Pałczew 34.661 m³, Wola Rakowa 28.976 m³ i Stefanów 22.392 m³.

⁸ Z czego ze SUW: Bukowiec 129.187 m³, Kotliny 26.739 m³, Kurowice 43.375 m³, Brójce 24.551 m³, Pałczew 37.676 m³, Wola Rakowa 25.997 m³ i Stefanów 26.142 m³.

⁹ Z czego ze SUW: Bukowiec 73.819 m³, Kotliny 18.853 m³, Kurowice 26.685 m³, Brójce 10.256 m³, Pałczew 22.431 m³, Wola Rakowa 14.271 m³ i Stefanów 17.664 m³.

¹⁰ Dz. U. poz. 2294, dalej: rozporządzenie Ministra Zdrowia.

poinformowania odbiorców usług w sposób zwyczajowo przyjęty o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody:

- a) nieprzekraczających 12 godzin z co najmniej 1 dniowym wyprzedzeniem w sposób zwyczajowo przyjęty,
- b) przekraczających 12 godzin z co najmniej 2 dniowym wyprzedzeniem przed planowanym wyłączeniem wody oraz zapewnienie zastępczego punktu poboru wody i poinformowanie o tym odbiorców usług, wskazując lokalizację zastępczego punktu poboru wody.

W przypadku awarii urządzeń wodociągowych wymagających przerwania lub ograniczenia dostawy wody ZUK miał obowiązek:

- a) podejmowania niezbędnych czynności celem usunięcia awarii w jak najkrótszym czasie,
- b) powiadamiania odbiorców usług w sposób zwyczajowo przyjęty o zaistniałej sytuacji,
- c) udzielania odbiorcom usług informacji o występujących zakłóceniach w dostawie wody,
- d) uruchomienia zastępczych punktów poboru wody i upublicznienia informacji o ich lokalizacji, jeżeli przerwy w dostawach wody przekroczą 12 godzin.

(akta kontroli str. 15-22, 411-421)

Według prowadzonych w Zakładzie rejestrów w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2025 r. na terenie Gminy Brójce wystąpiło 29¹¹ przypadków niedotrzymania ciągłości usług (przerwy w dostawie wody) oraz żaden w zakresie odprowadzenia ścieków.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż w okresach letnich nie wystąpiły przerwy w ciągłości usług zaopatrzenia w wodę oraz problemy z zapewnieniem minimalnego gwarantowanego ciśnienia. Nie było również sytuacji informowania mieszkańców Gminy Brójce o konieczności ograniczenia podlewania trawników i napełniania basenów ogrodowych. Gmina Brójce posiada siedem ujęć wody, po dwie studnie na każdym z nich, co jest bardzo korzystne biorąc pod uwagę wielkość gminy. Pozwala to na dostarczenie wody pod odpowiednim ciśnieniem. Dodatkowo dwie stacje wyposażone są w zbiorniki wyrównawcze, które pozwalają na magazynowanie wody w ilości 700 m³.

Sześć SUW w Gminie Brójce miała możliwość awaryjnego zasilenia z innej stacji. Tylko SUW w Stefanowie nie miał takiej możliwości (aktualnie jest wykonany projekt i uzyskane pozwolenie na budowę nowej stacji, który zakłada połączenie z wodociągiem zasilanym z ujęcia w Woli Rakowej).

W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej powyższych zdarzeń ustalono, że:

- a) wszystkie awarie były spowodowane: uszkodzeniem poszczególnych elementów sieci wodociągowej, tj.: pęknięciem rury, rozszczelnieniem, uszkodzeniem zasuw lub hydrantu, co skutkowało nieszczelnością instalacji i wyciekami wody,
- b) żadna z awarii nie spowodowała spadku ciśnienia wody poniżej poziomu minimalnego,
- c) w żadnym przypadku nie było konieczności udostępnienia zastępczego poboru wody - zaistniałe przerwy/ograniczenia w dostawie wody trwały od trzech do dziesięciu godzin,

¹¹ 11 w 2022 r., dziewięć w 2023 r., sześć w 2024 r., trzy w 2025 r.

- d) o możliwych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody informowano mieszkańców w sposób zwyczajowo przyjęty, m.in.: poprzez powiadomienie telefonicznie sołtysa, rozwieszenie kartek z komunikatem do mieszkańców oraz wywieszenie komunikatów w miejscach ogólnie dostępnych tj. przy sklepach, szkołach itp.,
- e) protokoły z usunięcia awarii zostały wprowadzone od 2025 r. i były obowiązkowo tworzone w przypadku spowodowania awarii na skutek uszkodzeń mechanicznych przez znanego sprawcę w celu konieczności dochodzenia roszczeń na drodze sądowej lub od ubezpieczyciela,
- f) wystąpiły różnice/rozbieżności w liczbie awarii wodociągów pomiędzy prowadzonym w ZUK rejestrze awarii a informacjami o awariach odnotowanych na stronie BIP Zakładu. Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż *„W przypadku wszystkich 29 awarii mieszkańcy byli powiadomieni w sposób zwyczajowo przyjęty. Umieszczenie komunikatu na BIP-ie nie jest skuteczną metodą dotarcia z informacją do mieszkańców gminy wiejskiej (...). W rejestrze awarii wodociągów nie zostały odnotowane awarie, o których zakład informował na BIP, ponieważ rejestr awarii dotyczy wyłącznie tych, które były usuwane przez pracowników naszego zakładu. Służy on między innymi do rozliczenia zużytych materiałów jak i nadgodzin pracowników”*,
- g) najwięcej awarii było na sieci wodociągowej w Woli Rakowej. Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż przyczyną awarii był fakt wykonania sieci częściowo z rur azbestowych, które są w złym stanie technicznym (bardzo kruche, podatne na pękanie i wysłużone przez lata użytkowania), oraz nacisk spowodowany przez wjazd ciężkiego sprzętu (duże natężenie ruchu), który porusza się po drogach.

Z powyższego wynika, iż ZUK wywiązał się z obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj. zapewnił zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Mieszkańcy byli informowani o występujących awariach w sposób zgodny z Regulaminem zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

(akta kontroli str. 15-22, 28-46, 411-421, 428-431)

W Zakładzie obowiązywała Procedura postępowania na wypadek wystąpienia awarii wodociągowej na terenie Gminy Brójce, eksploatowanych przez Zakład z 4 stycznia 2024 r., która regulowała kolejne etapy usunięcia awarii (od przyjęcia zgłoszenia przez pracownika o wystąpieniu awarii do etapu przywrócenia dostawy wody). Wprowadzone zostały także Procedury¹² postępowania w przypadku pogorszenia jakości wody do spożycia w wodociągu zasilanym z ujęcia w: Brójcach, Bukowcu, Kotlinach, Kurowicach, Stefanowie, Pałczewie i Woli Rakowej. Określały m.in. sposoby reagowania Zakładu na pogorszenie jakości wody w stopniu nieodpowiadającym wymaganiom określonym w załącznikach 1-4 rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz w przypadkach skażeń: chemicznego i mikrobiologicznego ujęć wody.

(akta kontroli str. 23-37, 411-421)

W okresie objętym kontrolą Zakład nie był kontrolowany w obszarze bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, w tym w obszarze cyberbezpieczeństwa. Kierownik Zakładu wyjaśniła, iż brak przeprowadzenia takich kontroli i audytów wynikał z faktu, że ujęcia wody na terenie Gminy Brójce

¹² Wprowadzone w Zakładzie Usług Komunalnych w Brójcach z dniem 1 stycznia 2025 r.

nie miały możliwości zdalnej ich obsługi i w związku z tym nie były narażone na takie zagrożenie. Dodatkowo wyjaśniła, iż ZUK nie ma przygotowanych planów awaryjnych i scenariuszy na wypadek cyberataku, ponieważ nie ma takiego zagrożenia.

Według wyjaśnień Kierownika Zakładu, w okresie objętym kontrolą w ZUK nie wystąpiły sytuacje kryzysowe, w tym również działania o charakterze hybrydowym.

(akta kontroli str. 411-421)

W Zakładzie sporządzono siedem odrębnych opracowań¹³ „Analiza ryzyka – Ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w miejscowości (...)” Pałczew, Wola Rakowa, Stefanów, Bukowiec, Brójce, Kotliny i Kurowice. Podstawowym celem tych dokumentów było rozpoznanie zagrożeń dla jakości i ilości ujmowanych wód podziemnych na komunalnych ujęciach. W wyniku dokonanej analizy ryzyka nie stwierdzono potrzeby wyznaczania terenów ochrony pośredniej w celu zapewnienia co najmniej aktualnej jakości wód ujmowanych dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, a także ochrony jego zasobów wodnych. Zidentyfikowane zagrożenia obejmowały w przypadku każdego ujęcia:

- a) uwarunkowania klimatyczne – zmienność zasilania warstwy wodonośnej (opady atmosferyczne),
- b) zabezpieczenie ujęć przez osobami postronnymi – naruszenie zabezpieczeń lub ich zniszczenie,
- c) tereny zurbanizowane – nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne, bezpośrednie wprowadzanie ścieków komunalnych do ziemi, infiltrujących wód powierzchniowych i podziemnych, przetrzymywanie odpadów na powierzchni ziemi,
- d) tereny zurbanizowane – wprowadzanie wód opadowych z powierzchni zanieczyszczonych do ziemi lub do wód podziemnych w strefach ich infiltracji do wód podziemnych,
- e) drogi powiatowe, gminne i lokalne – emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych, awarie i poważne kolizje, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg,
- f) rolnictwo – hodowla trzody chlewnej, bydła i drobiu, uprawa pól, nawożenie, przetrzymywanie obornika na powierzchni ziemi, odprowadzanie gnojownicy do ziemi,
- g) nieczynne, niezarejestrowane ujęcia wód podziemnych (w tym studnie kopane) – brak zabezpieczenia,
- h) parkingi.

Dodatkowo dla ujęcia wody w Kotlinach jako zagrożenie wskazano wydobywanie kopalni – zanieczyszczenie pochodzące ze sprzętu pracującego przy wydobywaniu, rekultywacja/likwidacja terenów po wydobywaniu kopalni, zasypywanie wyrobisk odpadami i wylanie nieczystości. Dla ujęcia w Bukowcu zidentyfikowano zagrożenie ze strony stacji paliw – wyciek w przypadku awarii, w przypadku starych stacji brak wybetonowanego podłoża i kanalizacji deszczowej.

(akta kontroli str. 47)

W Gminnym Programie Zarządzania Kryzysowego w Gminie Brójce opracowanym w 2025 r. określono procedury działania w sytuacjach kryzysowych, w tym wariant postępowania na wypadek wystąpienia zatrucia/zanieczyszczenia wody. Plan zawierał identyfikację zagrożeń, ocenę ryzyka ich występowania, mapy zagrożeń, przy czym infrastruktura wodno-kanalizacyjna była ujmowana według poszczególnych zagrożeń. Wskazano następujące rodzaje zagrożeń odnośnie

¹³ W październiku 2022 r.

do dostawy wody pitnej dla mieszkańców Gminy Brójce: skażenia chemiczne, zakłócenia w dostawie energii elektrycznej, zakłócenia w dostawach paliw płynnych, zakłócenia w dostawie wody zdanej do picia, silny mróz, zdarzenia radiacyjne, zbiorowe zakłócenia porządku publicznego oraz zagrożenia terrorystyczne i terroryzm. Gminny plan nie przewidywał/identyfikował działań o charakterze hybrydowym.

(akta kontroli str. 406)

3. Zakład nie opracował wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych stosownie do postanowień art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, z uwagi brak planów w zakresie budowy i modernizacji tych urządzeń przez Zakład.

(akt kontroli str. 48)

4. Analiza 12 wniosków o wydanie warunków przyłączenia do sieci kanalizacyjnej wykazała, że:

- a) warunki techniczne były wydawane przez Zakład w terminie od 1 do 20 dni od dnia złożenia wniosków,
- b) wszystkie wnioski zawierały imię i nazwisko/nazwę oraz adres wnioskodawcy,
- c) na jednym wniosku nie wskazano nr działki, która miała być podłączona do sieci, w trzech wnioskach nie wskazano informacji o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania nieruchomości, w jedenastu wnioskach nie określono ilości, a w dwóch jakości odprowadzanych ścieków, co było wymagane ustawą zzw i Regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brójce. Powyższe zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- d) do siedmiu wniosków nie załączono planu zabudowy lub szkicu sytuacyjnego, natomiast dwa wnioski nie zostały podpisane przez wnioskodawców, co było wymagane ww. ustawą i Regulaminem, a zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zakład dokonywał odbiorów przyłączy sieci kanalizacyjnej na podstawie protokołów odbioru. Na 12 poddanych analizie protokołów odbioru stwierdzono, że wszystkie zawierały datę odbiorów, adresy nieruchomości, gdzie dokonano przyłączy, wskazanie uczestników odbiorów oraz ich podpisy. W dziewięciu protokołach nie podano długości odbieranych sieci, w tym w jednym dodatkowo materiału, z którego sieć została wykonana, co było niezgodne z ww. Regulaminem, a zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Umowy na odprowadzanie ścieków były zawierane przez Zakład po dokonaniu obiorów przyłączy oraz złożeniu wniosków. W 12 poddanych analizie wnioskach, we wszystkich wskazano: nieruchomości, dla których wnioskodawcy chcieli zawrzeć umowy, adresy/nr telefonów do korespondencji i tytuł prawny do nieruchomości. W jednym wniosku nie wskazano adresu zamieszkania wnioskodawcy, w ośmiu nie wskazano nr PESEL/NIP wnioskodawców, w trzech brak było oświadczeń jakiego rodzaju ścieki będą odprowadzane, a w czterech oświadczeń o sposobie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, co zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 15-22, 49-50)

Kierownik Zakładu zwróciła uwagę, że ww. zadania aktualnie spoczywają na dwóch pracownikach, których zakres obowiązków obejmuje wiele innych czynności. Od dawna była konieczność zatrudnienia większej ilości osób, ale sytuacja finansowa Zakładu na to nie pozwalała.

(akta kontroli str. 51-54)

5. Zakład przeprowadzał badania jakości wody pitnej w ramach kontroli wewnętrznej. Badania przeprowadzane były przez podmioty zewnętrzne, które posiadały certyfikaty akredytacji laboratorium badawczych wydane przez Polskie Centrum Akredytacji. Posiadały również decyzje PPIS zatwierdzające wykonywanie badań odnośnie do parametrów normatywnych dla wody przeznaczonej do spożycia dotyczących parametrów ujętych w grupie A i B rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁴.

(akta kontroli str. 57-176)

W 2023 r. Zakład zlecił przeprowadzenie badania wody na zawartość substancji promieniotwórczych. Wyniki badań nie wykazały przekroczeń, o czym został powiadomiony PPIS. Podmiot zewnętrzny przeprowadzający badania posiadał decyzję PPIS zatwierdzającą wykonywanie badań w zakresie parametrów promieniotwórczych.

(akta kontroli str. 177-191, 433-436)

Kontrole wewnętrzne jakości wody, poza jednym przypadkiem, były przeprowadzane w częstotliwości określonej w rocznych harmonogramach uzgodnionych z PPIS. Kierownik Zakładu wyjaśniła, że nie przeprowadzono badań w SUW położonej w Kotlinach we wrześniu 2024 r. w zakresie grupy A i B, ponieważ ujęcie było nieczynne z uwagi na budowę nowej stacji, o czym PPIS został poinformowany. Badanie niezbędne do uruchomienia nowej stacji zostało przeprowadzone przez wykonawcę inwestycji.

W przypadkach stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych norm jakości wody Zakład każdorazowo informował PPIS i w większości przypadków podejmował działania naprawcze. Jedynie w przypadkach stwierdzenia bakterii coli i mikroorganizmów w wodzie pitnej, Zakład umieszczał na swojej stronie BIP informacje o przekroczeniu parametrów, co zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”¹⁵. Na stronie BIP Zakładu były zamieszczane informacje o stanie wody pitnej w postaci ocen okresowych wystawianych przez PPIS. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Zakładu, Wójt Gminy Brójce był również informowany o przekroczeniach wartości dopuszczalnych wody pitnej osobiście bądź telefonicznie przez Kierownika ZUK. Informowano również Wójta o podejmowanych działaniach i problemach w tym zakresie. Skutkiem współpracy Gminy z Zakładem była podjęta decyzja o wybudowaniu nowej stacji w Kotlinach i drugiej w Stefanowie, gdzie były największe problemy z utrzymaniem wymaganego poziomu parametrów wody pitnej.

W czterech przypadkach, pomimo stwierdzenia, że woda pitna nie spełnia norm określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nie podjęto

¹⁴ Podmiot zewnętrzny, który przeprowadzał badanie jakości wody w 2022 r. posiadał decyzje PPIS w zakresie części parametrów, natomiast na pozostałe parametry decyzję PPIS posiadał jego podwykonawca.

¹⁵ Zgodnie z Procedurami postępowania w przypadkach pogorszenia jakości wody do spożycia w wodociągach (pkt 1 tiret 6), informacje o pogorszeniu jakości wody miały być wystawiane w BIP.

żadnych działań w celu poprawy jej jakości, a jedynie ograniczono się do wykonania powtórnych badań. Dotyczyło to następujących przypadków:

- a) przekroczenia norm magnezu w: stacji uzdatniania wody w Pałczewie 13 grudnia 2022 r. i 20 listopada 2023 r. oraz w Kotlinach 30 sierpnia 2024 r.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że wymagana rozporządzeniem dla magnezu minimalna wartość jest wartością zalecaną ze względów zdrowotnych, czyli jest wartością pożądaną dla zdrowia ludzkiego i nie ma obowiązku uzupełniania tej wartości przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

- b) stwierdzenia występowania bakterii coli w stacji uzdatniania wody w Bukowcu 13 grudnia 2022 r.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że dotyczyło to jednej bakterii z grupy coli i zgodnie z ustaleniami telefonicznymi z PPIS następnego dnia wykonano badanie kontrolne, w którym nie stwierdzono występowania tej bakterii. Do czasu powtórzenia badań ujęcie w Bukowcu zostało zamknięte, a woda została podana z ujęcia w Kurowicach.

- c) przekroczenie norm manganu w stacji uzdatniania wody w Bukowcu 10 sierpnia 2023 r.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że wyniki badania z 10 sierpnia 2023 r. wpłynęły do ZUK 21 sierpnia 2023 r., o czym został powiadomiony PPIS. Z uwagi na podejrzenie błędu laboratorium (ponieważ nigdy w tej stacji nie było przekroczeń manganu) zlecone zostało 24 sierpnia 2023 r. powtórne badanie manganu, które nie wykazało ponadnormatywnego stężenia manganu. Kierownik Zakładu dodała, że SUW w Bukowcu nie ma uzdatniania wody, gdyż woda surowa spełnia wymogi dla wody pitnej i jest pompowana bez uzdatniania bezpośrednio do sieci. Bez przebudowy stacji nie ma możliwości uzdatnienia wody. W przypadku stwierdzenia nieprzydatności wody do picia w tym ujęciu, woda byłaby podawana z ujęcia w Kurowicach.

(akta kontroli str. 192-256, 411-421, 426)

6. Kierownik Zakładu oświadczyła, że w Gminie Brójce oczyszczalnia ścieków i pierwsza kanalizacja powstała w 2020 r. Do oczyszczalni wpływały ścieki bytowe oraz przyjmowane były ścieki dowożone z przydomowych szamb. Nie były wydawane warunki, które obejmowałyby przyjmowanie ścieków przemysłowych w istniejącej kanalizacji sanitarnej. Z uwagi na małą ilość ścieków wpływających do kanalizacji i możliwość zachowania równowagi bakteriologicznej na oczyszczalni, nie były przyjmowane jako ścieki dowożone ścieki przemysłowe.

W latach 2022-2025 Zakład nie przeprowadzał kontroli ilości i jakości doprowadzanych ścieków bytowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, co było wymagane ustawą zzw, a zostało opisane szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 257, 411-421)

7. Przedsiębiorstwo nie korzystało z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i nie odcinało dostawy wody oraz nie zamykało przyłączy kanalizacyjnych w określonych tam przypadkach.

Zaległości odbiorców usług za poszczególne lata okresu 2022 – 2025 (I półrocze) wyniosły odpowiednio: 79,6 tys. zł, 76,9 tys. zł, 129,1 tys. zł, 69,8 tys. zł, jednak w przypadku żadnego

z odbiorców usług suma należności nie przekraczała 5 tys. zł¹⁶ za pełne dwa okresy obrotowe w każdym roku okresu objętego kontrolą.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że przyczyną powstania zaległości z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków i dostarczanie wody na koniec 2024 r. i I połowy 2025 r., w stosunku do lat 2022-2023, było zwiększenie obowiązującej stawki za wodę i abonament z powodu wprowadzenia nowej taryfy za wodę i ścieki oraz wzrost liczby nowych odbiorców dostaw wody i odprowadzania ścieków.

(akta kontroli str.258-284, 406, 428-431)

W latach 2022-2025 nie wpłynęły do Zakładu skargi dotyczące poboru wody i odprowadzania ścieków.

(akta kontroli str. 411-421)

8. W latach 2022-2025 Zakład nie kierował zawiadomień do organów ścigania, o których mowa w art. 28 ust. 1-4 a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

(akta kontroli str. 285)

9. W latach 2022-2025 Zakład był kontrolowany w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Weryfikacja rejestru kontroli, analiza protokołów kontroli i korespondencji pokontrolnej (w celu ustalenia wniosków i zaleceń) oraz dokumentacji potwierdzającej ich realizację wykazała, że:

- a) Łódzki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi (dalej: ŁWIOŚ), w dniach 12-27 października 2022 r. skontrolował oczyszczalnię w Kurowicach. Charakter kontroli – problemowa, typ kontroli – pozaplanowa, rodzaj kontroli – na wniosek. Cel kontroli – kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych. Nie stwierdzono naruszeń oraz nie stwierdzono popełnionych wykroczeń i nie zastosowano sankcji,
- b) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łodzi (dalej: PSSE), w dniu 16 maja 2023 r. skontrolowała Stacje Wodociągowe w: Woli Rakowej, Stefanowie, Pałczewie, Brójcach, Kurowicach, Bukowcu i Kotlinach. Zakres przedmiotowy kontroli – stan sanitarno-porządkowy i techniczny pomieszczeń, urządzeń oraz terenu stacji wodociągowych, wyniki badania wody w zakresie kontroli wewnętrznej. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W protokołach kontrolnych Stacji Wodociągowej w Pałczewie i Bukowcu wydane zostało doraźne zalecenie dotyczące zapewnienia właściwego oznakowania strefy ujęcia wody – bez zbędnej zwłoki oraz w Stacji Wodociągowej w Kotlinach odnośnie do odpadów zalegających w pergoli, które należało usunąć bez zbędnej zwłoki. Wszystkie zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane,
- c) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (dalej: WFOŚiGW), w dniu 25 czerwca 2024 r. skontrolował Oczyszczalnię w Kurowicach. Cel i zakres kontroli – kontrola trwałości wybudowanej oczyszczalni ścieków w Kurowicach. Protokół z kontroli nie zawierał uwag oraz nie wydano zaleceń,
- d) ŁWIOŚ w dniach 25 marca 2025-15 kwietnia 2025 r. skontrolował wszystkie siedem ujęć wody. Charakter kontroli – problemowa, typ kontroli – planowa, okres objęty kontrolą – 2023-2024.

¹⁶ Próg przyjęty do szczegółowego badania próby przez NIK.

Cel kontroli – kontrola przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska (kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi oraz przestrzegania warunków dotyczących ilości pobranej wody określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych). Stwierdzone naruszenia odnośnie do ujęcia wody w Stefanowie – przekroczenie ilości pobranej wody podziemnej w 2024 r. Zastosowano pouczenie. W odpowiedzi na stwierdzoną nieprawidłowość Kierownik Zakładu wystosowała pismo do ŁWIOŚ z opisem podjętych działań tj. m.in.: zlecenie wykonania nowego operatu wodnoprawnego i złożenie wniosku o wydanie nowego pozwolenia wodnoprawnego; zlecono wykonanie projektu modernizacji SUW Stefanów; plombowanie hydrantów zamontowanych na stacji wodociągowej; zainstalowanie fotopułapek w pobliżu hydrantów; przeprowadzono kontrole stanu wodociągów; wymieniono wodomierz główny w celu wykluczenia możliwości wystąpienia błędnych odczytów. Wykonano ekspertyzę poprawności działania zdemontowanego wodomierza, która wskazała, że ww. wodomierz nie spełniał wymagań. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 286-403)

PPIS w Łodzi przeprowadzał na terenie Gminy Brójce kontrole urzędowe badania jakości wody. W sytuacjach przekroczeń dopuszczalnych norm nakazywał Zakładowi doprowadzenie wody do jakości spełniającej normy do spożycia. Wystąpiły sytuacje, że PPIS wydawał decyzje warunkowej przydatności wody do spożycia i nakazał podjęcie działań naprawczych w wyznaczonym terminie (w kilku sytuacjach termin ten był przedłużany). W jednym przypadku, w wyniku kontroli urzędowej, PPIS nakazał wyłączenie poboru wody z jednej ze studni (w tym przypadku zastępczo uruchomiono pobór wody z innego ujęcia).

(akta kontroli str. 403-405)

10. W związku z procedowanymi zmianami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Kierownik Zakładu wskazała na następujące problemy:

- a) zagrożenie finansowe dla Zakładu i odbiorców związane z wprowadzeniem taryfy progresywnej – Zakład musiałby pokrywać stratę wynikającą z tańszej sprzedaży wody dla gospodarstw domowych, z przychodów pozyskiwanych od pozostałych klientów,
- b) nowy akt prawny może spowodować jeszcze większe wydłużenie czasu zatwierdzania taryf, ze względu na konieczność zweryfikowania ich najpierw przez wójta, następnie podjęcie uchwały przez radę gminy, a w międzyczasie jeszcze, obligatoryjnie lub fakultatywnie, uzyskanie opinii od Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- c) zwiększenie kosztów funkcjonowania Zakładu z uwagi na: konieczność zatrudnienia większej ilości pracowników, wdrożenie dyrektywy ściekowej, wprowadzenie nowych działań zarządzania ryzykiem, wdrożenie dyrektywy NIS¹⁷ z implementacją w postaci nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa,
- d) niezbędne inwestycje na terenie Gminy Brójce w celu wdrożenia nowych wymagań wyniosłyby około 30 mln, a dotyczyły by:

¹⁷ Dyrektywa w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii Europejskiej.

- wymiany starych, zużytych rurociągów, aby zredukować straty wody i zapobiegać jej zanieczyszczeniu,
- rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarach, gdzie nie jest dostępna,
- modernizacji stacji uzdatniania wody, wdrożenie nowych technologii uzdatniania wody, które pozwolą na usunięcie szerszego zakresu zanieczyszczeń, w tym nowych, potencjalnie szkodliwych związków, modernizacji systemów dezynfekcji np. poprzez zastosowanie ozonowania lub promienia UV, poprawę skuteczności filtracji i procesów usuwania żelaza, manganu i innych niepożądanych substancji,
- wdrożenie zaawansowanych systemów monitorowania jakości wody w czasie rzeczywistym, w tym paramentów mikrobiologicznych i chemicznych,
- regularne i systematyczne badanie próbek wody w celu wczesnego wykrywania problemów.

(akta kontroli str. 411-421)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich 12 objętych kontrolą przypadkach, warunki przyłączenia do sieci kanalizacyjnej zostały wydane przez Zakład na podstawie wniosków¹⁸ niezawierających wszystkich elementów wymaganych postanowieniami ustawy o zzw oraz Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brójce, co NIK ocenia jako nierzetelne. I tak:
 - a) w jednym przypadku wniosek nie zawierał numeru działki, co było wymagane art. 19a ust. 4 pkt 2 ustawy oraz § 9 ust. 2 pkt 2 Regulaminu,
 - b) w trzech przypadkach wnioski nie zawierały informacji o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania nieruchomości, która ma zostać przyłączona do sieci, co było wymagane art. 19a ust. 4 pkt 3 ustawy oraz § 9 ust. 2 pkt 4 Regulaminu,
 - c) w jedenastu przypadkach we wnioskach nie określono ilości, a w dwóch jakości odprowadzanych ścieków, co było wymagane art. 19a ust. 4 pkt 5 ustawy i § 9 ust. 2 pkt 6 Regulaminu,
 - d) w siedmiu przypadkach do wniosków nie załączono planu zabudowy lub szkicu sytuacyjnego, co było wymagane art. 19a ust. 4 pkt 6 ustawy i § 9 ust. 2 pkt 7 Regulaminu,
 - e) w dwóch przypadkach wniosek nie został podpisany przez wnioskodawców, co było wymagane § 9 ust. 2 pkt 8 Regulaminu.

(akta kontroli str. 15-22, 49-50)

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że wnioski o wydanie warunków technicznych przyjmowane były przez trzech pracowników, którzy obecnie już nie pracują z powodu wielu niedociągnięć w wykonywaniu obowiązków służbowych. Obecnie został zatrudniony nowy prawnik, który został zobowiązany do dokładnej weryfikacji wniosków oraz o ich uzupełnianie przez wnioskodawców przed przyjęciem.

¹⁸ Na podstawie których wyznaczony pracownik ZUK przygotowywał warunki techniczne przyłączenia.

(akta kontroli str. 51-54)

2. Na 12 podanych analizie odbiorów technicznych przyłączy kanalizacyjnych, w ośmiu przypadkach w protokołach odbioru nie wskazano długości odbieranych przyłączy, a w jednym długości przyłącza oraz materiałów z jakich zostało wykonane, co było wymagane § 12 ust. 6 pkt 1 ww. Regulaminu.

(akta kontroli str. 15-22, 49-50)

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że odbioru dokonywali nie pracujący już pracownicy, których nie cechowała dokładność w tworzeniu dokumentacji technicznej. Dodatkowo druk odbioru przyłącza w sposób mało czytelny miał oznaczone literą „L” długość przyłącza, co przy pośpiechu i braku dobrych warunków¹⁹ mogło zostać niecelowo pominięte. Aktualnie druk odbioru został poprawiony.

(akta kontroli str. 51-54)

3. W dziewięciu z 12 objętych kontrolą przypadkach, umowy na odprowadzanie ścieków zawarte zostały przez Zakład na podstawie wniosków, w których:
 - a) w jednym przypadku nie wskazano adresu zamieszkania wnioskodawcy, w ośmiu przypadkach nie wskazano nr PESEL/NIP, co było wymagane § 5 ust. 3 pkt 2 ww. Regulaminu,
 - b) w trzech przypadkach nie złożono oświadczeń w zakresie jakości ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej, co było wymagane § 5 ust. 3 pkt 5 ww. Regulaminu,
 - c) w czterech brak było oświadczeń o sposobie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, co było wymagane § 5 ust. 3 pkt 6 ww. Regulaminu.

(akta kontroli str. 15-22, 49-50)

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że wielu mieszkańców nie wpisuje numeru PESEL zastrzegając się brakiem uzasadnienia jego podania i ochroną danych osobowych, w związku z czym pracownik Zakładu uznał, że skoro sprawdził wpisane we wniosku dane z dowodem osobistym to nie musi wpisywać numeru PESEL. Wskazuje to, że pracownik posiadał braki w znajomości Regulaminu. Pozostałe uchybienia we wnioskach wynikały z pośpiechu i braku dokładności.

(akta kontroli str. 51-54)

4. Wbrew postanowieniom Procedur postępowania w przypadkach pogorszenia jakości wody do spożycia w wodociągach (pkt 1 tiret 6), wprowadzonych w Zakładzie od 1 stycznia 2025 r., ZUK nie zamieszczał informacji w BIP o pogorszeniu jakości wody w stopniu nieodpowiadającym wymaganiom określonym w załącznikach do rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W I połowie 2025 r., w wyniku kontroli wewnętrznych, przekroczenia dopuszczalnego poziomu manganu stwierdzono pięciokrotnie.

(akta kontroli str. 26-37, 192-222, 411-421)

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że informacje o przekroczeniach były wystawiane w postaci oceny okresowej wystawianej przez PPIS, gdzie w sposób jasny i zrozumiały każde przekroczenie jest

¹⁹ Odbiory odbywały się przy otwartych wykopach.

opisane wraz z wyjaśnieniem, jakie skutki dla zdrowia powoduje. W ten sposób podany komunikat nie powodował paniki wśród mieszkańców.

(akta kontroli str. 411-421)

NIK wskazuje, że oceny okresowe wystawiane przez PPIS nie były wystawiane w momencie stwierdzenia przez Zakład przekroczeń w jakości wody, a w innych niezależnych od Zakładu terminach. Zamieszczanie jedynie ocen okresowych nie daje mieszkańcom bieżącej informacji o pogorszeniu jakości wody do spożycia.

5. W latach 2022-2025 Zakład nie przeprowadzał kontroli ilości i jakości doprowadzanych ścieków bytowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, pomimo takiego wymogu określonego art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Kierownik Zakładu wyjaśniła, że ww. kontrole nie były przeprowadzane z powodu złej kondycji finansowej ZUK i braku możliwości sfinansowania tych badań.

(akta kontroli str. 411-421)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w trakcie kontroli przez ZUK Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

Uwaga

NIK zwraca uwagę na konieczność:

- wydawanie warunków technicznych przyłączenia do sieci oraz zawieranie umów na odprowadzanie ścieków na podstawie kompletnych wniosków,
- każdorazowego zamieszczania w BIP informacji o stwierdzonych przypadkach pogorszenia jakości wody,
- prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków ich wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Łódzkiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych

działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Łódź, dnia 13 stycznia 2026 r.

Kontroler

Dominik Gołacki
gł. specjalista k.p.

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Łódzka Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektora

Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/